

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitcz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 88. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Szerda, április 15.

A tiszti fizetések.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, április 14.

A politikai körökben állandóan foglalkoztatja még Aehrenthal báró közös külügyminiszter legutóbbi budapesti látogatása. A közös külügyminiszternek a magyar kormány tagjaival folytatott tanácskozásairól kiszivárgó hírek szerint e tanácskozások nagyrészt a tiszti fizetések körül forogtak, amelyeket a hadvezetőség a májusi delegáción akar dűlőre vinni. A külügyminiszter nem titkolta, hogy a közös ügyeket intéző miniszterek ragaszkodnak a tiszti fizetések emeléséhez, amelyet az élet általános megnehezülése úgy Magyarországon, mint Ausztriában a kormány elodázhatatlan kötelességévé tett.

Aehrenthal báró kijelentette, hogy a közös költségvetés megállapításánál a tisztek fizetését rendezni kell, amire egyébként a közös kormány felelősséget is vállalt a legutóbbi osztrák delegációban. A külügyminiszterrel való tanácskozásukon a magyar miniszterek megmaradtak korábbi álláspontjukon, melyet egy beavatott ezekkel a szavakkal jellemezett: „számol a fennálló akadályokkal”.

Ha a külügyminiszter azért jött volna, hogy ezt a kérdést dűlőre hozza, úgy meg lehet állapítani, hogy utja eredménytelen volt, mert a magyar kormányférfiak ezuttal sem tanusítottak, — nem is tanusíthattak — több engedékenységet, mint a korábbi tanácskozásokon.

A külügyminiszter azonban — és ezt hozzá nagyon közel álló helyről mondják — teljesen tisztában van a magyar kormány sajátos helyzetével és nem annyira a megegyezés létrehozásán, mint inkább annak előkészítésén fáradozott.

Aehrenthal báró egyébként először a delegáció időpontját tette a tanácskozások tárgyává s kifejtette a közös miniszterek-

nek és az osztrák kormányának álláspontját. Ezzel kapcsolatban természetesen az a kérdés volt a tanácskozás tárgyai között a legfontosabb, hogy mikor állapíttassék meg a közös költségvetés.

Ugyanis a tiszti fizetésrendezéssel járó akadályok és bonyodalmak nem a delegációban, hanem inkább a magyar, az osztrák és a közös miniszterek tanácskozásaiban vannak.

Amíg a tisztek fizetésének rendezésére nézve a miniszterek között nem jön létre megegyezés, illetőleg mig ennek a kérdésnek megoldására alapot nem találnak, a közös költségvetést megállapítani nem lehet. Tanácskozás folyt a magyar miniszterek és Aehrenthal külügyminiszter között még arra nézve is, hogy Wekerle miniszterelnök és Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter legközelebbi bécsi útja a közös költségvetés megállapításának, vagy pedig csak e megállapítás előkészítésének szójlon-e. Beavatott helyről közlik, hogy a külügyminiszter budapesti tanácskozásai eredményeseknek tekinthetők abból a szempontból, hogy a tanácskozó felek tüzetesen megismerték egymás álláspontjait s ezek indító rugóit. A tanácskozásokon kitűnt, hogy mindegyik fél tekintettel van a másik álláspontjára s azt a magáéhoz közelebb igyekszik hozni.

A külügyminiszter elutazásával a közös költségvetés előkészítését megelőző tanácskozások még nem értek véget, csak félbeszakadtak. A félbeszakítást azonban nem lehet felmerült bonyodalmaknak tulajdonítani.

Aehrenthal báró eredetileg is csak két napra tervezte itt időzését s különben is a tárgyalások megkezdésével azok anyaga kimerült.

Most az osztrák kormánnyal kell értekeznie a külügyminiszternek s közölnie vele a magyar kormány pontosan körvonalozott álláspontját s a Budapesten szerzett benyomásokat.

A vármegyei tisztviselők helyzete.

— április 15.

A Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesületének két szakosztálya szaktanácskozásra gyűlt össze vasárnap Segesvárott. A gyűlésen az ország legtöbb vármegyéjének tisztikara képviselve volt.

A vendégeket a vármegyházán Somogyi István nagykülföldi alispán meleg szavakkal üdvözölte és megnyitotta a szaktanácskozást. Megnyitó beszédében röviden utalt arra, hogy a szaktanácskozásnak kettős célja van. Az egyik a közigazgatási tisztikar szakképzettségének emelése, a másik: hogy ezzel kapcsolatban a vármegyei tisztikar státusza olyan módon rendeztesék, ami az államtisztviselők újabb státuszrendezésének megfelel. E kettős cél elérésére a vármegyei tisztviselők országos egyesülete mult hónapban Budapesten tartott gyűlésén kimondotta, hogy a státuszrendezés és a nagyobb közigazgatási szakképzettség között junktimot létesít. A két szakosztály főadata tehát ma az, hogy egyfelől megállapítsa a nagyobb közigazgatási szakképzettség anyagát és életbeléptetési módokat, másfelől pedig az, hogy ezzel kapcsolatban határozza meg azt, hogy a vármegyei tisztviselők státusza miként volna megjavítható.

Horváth József dr. mint előadó ismertette ezután a nagyobb közigazgatási kvalifikáció életbeléptetésének mulhatatlan szükségét. Utalt arra, hogy a vármegyei tisztikar a régi nobilis tradícióhoz híven, amikor most státuszának rendezésével foglalkozik, nem követelődzik, hanem csendben, objektivitással és kellő ellenérték nyújtása ellenében kívánja státuszának rendezését. Ez az ellenérték pedig nem más, mint a közigazgatási tisztikar kvalifikációjának önként följajánlott megjavítása. A vármegyei tisztviselők kvalifikációja ugyanis ma a jogvégeztségen fölül az államtudományi, illetve jogtudományi államvizsgálat letételében áll. Az 1883. évi minősítési törvény ugyan rendelkezik egy, a nagyobb közigazgatási állásokra kvalifikáló gyakorlati szakképzettség letételéről, azonban ezt a vizsgálatot a mai napig nem léptették életbe. Ezt az anomáliát akarja megszüntetni a Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesülete, amely most a nagyobb közigazgatási szakképzettség életbeléptetését kéri és hogy e tekintetben az uttörő munkát a kormány számára elvégezze, a szakosztály kidolgozott egy tervet, amely a szakképzettség anyagát és módokat megállapítja. Ismerteti ezután azokat a tárgyakat, amelyekből e vizsgá-

A „TORONTÁL” tárcája.

A fészkek.

Sokat irtak az elhagyott fészkek szomorú látványáról. És valóban, ezek az apró légi házak, dal csicsérgés közt építve, lakóik eltávoztával, a kétségbeesítő magány képét nyújtják. A szél ringatja őket, mint könnyű pelyheket a fágákon.

A fészkekről szóló költemények, a róluk elterjedt pompás rajzok nagy hatást gyakoroltak a társadalom különböző osztályaira s különösen a nagy városok lakóisai találnak kiváló gyönyört bennök.

Peyrusse, a Peyrusse és Catinet cég tagja is rajongott a madárfészkekért. Villát vásárolt Lambinettesben, Meaux szomszédságában, egyedül csak abban a reményben, hogy a madarak odasereglenek majd tavasszal szórakoztatni őt. Tárca, Catinet ellenkezően, bámulatosan prózai ember volt, minden finom benyomások nélkül, egy nagy fizleti könyv. Kétségbeesése volt még a saját nevének, egy harmincöt éves áldott tehermentésnek is, kinél hasztalan ébredtek az aspirációk a szerelmes élet meleg napja felé.

Catinet maga bevalotta, hogy az üzleti órák után ő nem létezik többé. Nem csoda tehát, ha a jó asszony éppen nem találta derűsnek az életet házastársa mellett. De hát ott volt Anatole... Ki az az Anatole? Hát Fortunio, ki sohasem hiányzik az ilyen háztartásnál, a félénk ifjú, ki sóhajtozik a gömbölyded szépség lábainál és jajgat, hogy nem meri, ami pedig nagyon jól sikerülne neki.

— Ne nevetted már ki magadat a te vidékreddel! mondogatta ez a szögletes Catinet a

szelid Peyrusse-nek. Igazi fák te nálad? Ugyan, meo; seprők! A te patakod? Teknő. Halak benne? Rántottak. És madárfészkek is?...

— Fészkek, igen, fészkek! Van például egy pompás szarkafészkek egy barackfán. A kertészemmel hallottam.

— Husz aranyat, ha meg tudod nekem mutatni!

— Nos, jer ki vasárnapra Lambinettesbe.

— Helyes! mondta Catinetnek, kit már elbűvölt a vidéki kirándulás e halvány kilitása, hintával a fák közt, paddal és asztallal, hol a zöld lombok alatt oszonnáznak Anatole ur is velünk jön!

És a gömbölyű asszonyka gyermeke örömmel tapsolt.

Anatole a hála mély tekintetével nézett rá. Nem volt ugyan semmi határozott terv a fejében, de őt is elbűvölte ennek a zöldelő zugoly-nak a gondolata és az orrcimpái mozogtak, mintha már érezné a jó szagokat, melyek a nőből a nyári forróság által kívánt szellős mezőből kiáradnak és amelyek olyan pompásan vegyülnek össze a fű és a vad virágok illatával.

— Legyen! mondta Catinet, még mindig kételkedő hangulattal. Magammal viszem a számadásimat is. Azzal utóvégre is előlöm az időt.

— Tudod, mondta Peyrusse, nem kell ám mindent fenekestől felforgatni, hogy a fészket megtaláljuk. Megkeressük szép csendesen a reggeli és az ebéd közt, anélkül, hogy letördelelnék a faágakat és mindenekelőtt anélkül, hogy elriasztanók a madarakat, melyek talán még a fészkekben vannak.

— Keztyűt húzunk! mondta Catinet, a vállát vonogatva.

És a felesége e közben örömtől sugárzó kacintásokat váltott Anatollal. Ő tudta, hogy mit akarna!

A kirándulás megtörtént. A társaság a legvidámabb hangulatban költötte el a kert pávizóján a pompás reggelit. Catinet négy helyett evett s nem sokat törődött senkivel.

Peyrusse felszólította a kertészt, mutassa meg nekik a szarkafészket. A szegény ember, ki csak hizelegni akart a gardája ártatlan maníájának hazugságával, őtölt-hatolt, himezeti-hámozott.

— Jól van, együgyű fráter, majd megkeressük mi magunk, mondta Peyrusse szárazon. Bizonyos azonban, hogy nyugtalan volt.

Anatole és Catinetnek nem sokat törődtek a fészkekkel. Az eszme azonban, hogy bódorogói fognak a kert fái közt, nem volt ellenére egyiknek sem. El is tűntek csakhamar két ellenkező irányban, minden szó nélkül, de erősen feltéve magukban, hogy a másik percben ismét összejönnek és valóban, alig tettek tizenöt lépést, mikor egy sűrű lombsátor árnyában ismét találkoztak.

Lesültek egy padra. De Anatole szemmel látható izgatottságában képtelen volt mind a merész vállalkozásra, melyre pedig a kis menyecske mintegy kibívtá. A mély csendet csak egy-egy félénk kézcsók s a porond harzógása szakította félbe, a mint a bátoratlan gavalier leterdelt asszonya előtt. Ez így tartott volna a végtelenségig, ha Catinetné türelmetlenül fel nem áll, hogy bátoroságot öntsön a lovagjába, elkezdett gyöngyögni, mint a gyermek: Kis Nini nadon fejedt ám!

— Megengedi, hogy az ölembe vegyem, csak egy pillanatra? sóhajtozta Anatole, örült vágyában, hogy gömbölyű természetét felkarolhassa,

lat állana és fölveti a kérdést, hogy kikre legyen e vizsgálat kötelező.

Az előadó tetszéssel fogadott beszéde után kimondta a gyűlés a határozatot, amely szerint a szakosztály az Országos Egyesületnek azt fogja javasolni, hogy intézzen fölterjesztést a belügy-miniszterhez, mely szerint:

1. A Vármegyei Tisztviselők Orsz. Egyesülete kivánatosnak tartja a közigazgatás szívonának emelése érdekében a magasabb közigazgatási szakvizsga életbeléptetését.

2. A magasabb közigazgatási szakvizsga azokra nézve, akik ezután lépnek vármegyei szolgálatba, feltétlenül kötelező. E kötelezettségnek azonban a közigazgatási szolgálatba lépő új tisztviselők csak 2 esztendői szolgálati idő után tehetnek eleget.

3. Azok a tisztviselők, akiket a vizsga életbeléptetése már hivatalban talál a vizsga letételére nem kötelezhetők. A IX. és X. fizetési osztályba sorozott tisztviselők azonban, ha a VIII. vagy magasabb fizetési osztályba kívánják előlépni, a magasabb szakvizsgát letenni tartoznak. Ha azonban ezen tisztviselőknek a vizsga életbeléptetésétől számított két éven át előlépésre alkalmuk nyílik, magasabb állásra magvaszthatók anélkül, hogy a magasabb szakvizsga letételére kötelezhetők volnának.

4. A magasabb közigazgatási szakvizsga tárgyai a közbizsga gyakorlati része, a büntetőjog, bűnvádi eljárás, magánjog, telekkönyvi ügyek, pénzügyi jog, örökösödési jog, közigazgatási törvények és rendeletek. A vizsga egységesen kvalifikál a politikumra és az árvaszék szolgálatára.

5. A vizsga kivételre vizsgáló-bizottságok szervezendők, melyeknek elnökei egy-egy magasabb miniszteri tisztviselő, tagjai pedig gyakorlati, tényleges szolgálatban álló közigazgatási tisztviselők lennének.

Ezen szempontok felett a végleg s döntés a Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesületének választmányát fogja megilletni.

A szakosztály ezek után áttért a státuszrendezés kérdéssére, melyet azonban az idő előrehaladottsága miatt a legközelebbi ülésen fognak letárgyalni.

HIREK.

Tájékoztató.

A Torontál-vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindennap d. u. 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

A városi főgimnázium szertárai nyitva minden vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig.

Április 20., 21. Gyermeknap.

Április 26. A közművelődési Egyesület közgyűlése.

Május 6. A jegyző-egylet közgyűlése.

Május 7. Tavasz közgyűlés.

Nagycsütörtök.

Mielőtt elkövetkezett volna a kinszenvedés, a Megváltó összehívta még egyszer a tanítványait az utolsó vacsorára s ott rendelte az áldozást. A kenyeret saját testvére, a bort pedig saját vérvé változtatva, mondván:

— Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre. Vegyétek, ez az én testem, ez az én vérem! . . .

mely ugyancsak kiduzzadt a szorosban testhez simuló ruhából.

Mert tetszik tudni, hogy semmi sem olyan . . . hogy is mondjam? . . . Istenem, nem szölk semmit attól való félelemben, hogy még inkább magamra vonora a komoly emberek megvetését . . . semmi sem olyan kábitó, mint a Daphnis és Chloé isteni legendájának felújított bizalmasága, kik csupán két lábón — a Daphnisén keitek át a patakon.

A kövér asszonyka tudta ezt. Kitérte gömbölyű karjait, hogy átfogja a fiatal ember nyakát, átengedte neki magát s hagyta, hogy elég indiskréten az ölébe kapja.

Az Anatole dereka megroppant egy küssé a nem várt teher alatt, de összeszedte minden erejét s terhével büszkén indult meg gyorsan a faszorban, mintha csak tollat emelne.

Egy fa alatt elhaladva, hirtelen némi ellenállást érzett felülről s egy elfojtott sikoltást hallott a feje fölött.

És itt egy borzasztó titkot vagyok kénytelen elárulni. Catinetné szegény parókával pótolta gyer haját, mint azt sok jóra való asszony is teszi. Nos, ez a műsorény akadt egy faágba s ragadt ott az Anatole nyargalása közben. Tehát az Absolon kalandja? Istenem, igen, az Absoloné, ha parókája lett volna neki, ami okosság lett volna tőle.

A boldogtalan asszony, amint így magát megskalpozva érezte, nem birt egy sóhajt visszafojtani . . . De hát mit tegyen? Megállítsa Anatole-t és megmondja neki az igazat? Minden prestige oda lenne! Szegény teremtés, örült zavarában nem merete kérni a paripáját, hogy vigye vissza. Ellenkezően idegesen sarkalta akaratlanul. És Anatole, ki pompásnak találta a játékot, neki-

Ennek az eseménynek, az utolsó vacsorának és az oltári szentség szerzésének emléknapija a holnapi nap. Az egyház előírja, hogy ezen a napon csak egy szentmise legyen minden templomban és áldozék meg a papság meg a nép, éppúgy mint az apostolok.

Szentmise alatt fölhangzik a glória, mire megszólalnak a harangok, hogy aztán elhallgassanak a föltámadás napjára. Míse végeztével körüljárja a papság a templomot és szoltárok imádkozása közben eltávolítja az oltárok ékeségeit, hogy emlékeztessen a ruháitól megfosztott Jézusra, akinek a szoltár szavai szerint „a katonák elosztották egymás között ruháit és köntösére sorsot vetettek.”

A nagybecskereki róm. kath. plébánia templomban holnap nagycsütörtök napján d. e. 9 órakor ünnepélyes nagymise lesz, délután 3 órakor pedig lamentáció.

— Központi választmányi ülés. A megyei központi választmány ma délelőtt 11 órakor dr. Vinczehidny Ernő megyei főjegyző elnöklése alatt a megyeház alispáni kistermében ülést tartott, amelyen résztvettek: Farkas Vince, dr. Kardos Samu, Kaufmann István, dr. Klein Mór, dr. Millos Aurél, Weisz Izidor és Rigó István központi választmányi tagok, az utóbbi ugys mint központi választmányi jegyző. Az ülésen a mai napon a bégaszentgyörgyi, lovrini, nagykomlósi, nagyszentmiklósi, ozorai, pancsovai és párdányi választókerületek 1908. évi névjegyzékeit igazították ki. A többi választókerület névjegyzékeit a holnapi ugyancsak délelőtt 11 órakor kezdődő ülésen fogják ki igazítani.

— Az ügyvédi kamara köréből. A temesvári ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Dénes Ferenc perlaszi ügyvéd más kamara területére történt távozás folytán a kamara lejtromából töröltetett.

— A főgimnázium hangversenye. A nagybecskereki főgimnázium május hó 2-án, szombaton a kaszinó nagyttermében hangversenyt tart, amelynek jövedelme felerészben a gimnázium diáksegélyző-alapja javára, felerészben pedig arra szolgál, hogy a gimnázium május hó folyamán tartandó tanulmányutjára szegénysorsú diákokat is vihesse el a tanárok. A hangversenynek gazdag és változatos műsora lesz, úgy hogy nemcsak a jótékony és kulturális célt támogatja a hangverseny látogatásával a közönség, hanem műélvezetben is lesz része. Az érdekes hangverseny részletes műsorát legközelebb teszi közzé a rendezőség.

— Lejáró tankönyvpályázata. A Torontál-vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület 500 kor. pályadíjjal pályázatot hirdetett idegen nyelvek számára rendezett magyarsnyelvi tanfolyamokhoz alkalmas segédkönyvre. A pályázati határidő

túzesedett, mint a paripa, jó távol hagyva az átkozott barackfát, melyen az a furcsa gyümölcs lógott. Hirtelen hangos kiáltás hangzott fel mögöttük; ez azonban örömkíáltás volt.

— A fészek, a fészek! Itt a szarkafészek! kiáltotta Peyrusse, hadonázva a furcsa hajcsomóval, melyet lerántott a fáról, melyen Catinetné a hazug gyapját hagyta.

És amint Catinet kételkedő arccal oda-futott:

— Nézd, tapogasd meg, mondta Peyrusse, Még langyosmeleg, annyira igaz, hogy a fiókák még benna voltak. Ah! a kis huncfutók! Nem is feszélyezték magukat!

És Peyrusse mutatta az apró fehér foltokat az állítólagos fészek fenekén, Istenem! Egész egyszerűen a fodrász címét, ki a parókát eladta s melyet a használat olvashatatlanná tett. Catinetnek azonban elég volt egy tekintet, hogy a felesége vendéghaját felismerje.

— Add ide! Holnap megkapod a husz aranyadat! mondta Peyrussenek s gyorsan zsebébe csuszította a corpus delictit.

És Anatole még mindig futott.

Végre kifáradva, megbodlott egy fagyókérben s elterült a földön, míg lovasa hirtelen kibontakozva, elfutott, két kezét a fejére szorítva.

Catinetné furcsa szeszélyből főköltöben vacsorált. A férje dühös pillantásokat vetett rá az egész idő alatt.

— Ejh, Istenem! Vélóban nem volt miért! Kérdeztek meg Anatole-tól.

Egyedül Peyrusse volt elragadtatva. Akivel csak találkozik, ezzel szólítja meg:

— Pompás szarkafészek volt a kertemben. Kérdezze meg csak Catinet-től.

Armand Silvester.

folyó évi május 1 én jár le, mely időig az idegen kézzel irt jellegű levélkéjű pályaművek az egyesület igazgatóságához Nagybecskerekre küldendők.

— Adomány a jantahidi fűzkárosultaknak. A múlt évi október hó 15-én tűzvész alkalmával megkárosult jantahidiek számára, a nagybecskereki fűzkárosultak utján legutóbb a következő adományok folytak be: Nyerdő községe 50 korona és Románpetre községe 50 korona.

— Közönet. A nagybecskereki kaszinótársulat teremdíjkezdésményképpen 20 koronát adományozott a torontál-vármegyei közművelődési egyesületnek, a mely adományért ez uton mond közönetet a kulturregészlet.

— A nagybecskereki diákok tanulmányutja. Felső kereskedelmi iskolánk tanulói Wirker, Peri és Waltrich tanárok vezetése alatt tett husvéti tanulmányutjáról, mely a legszebb rendben s a legzetesen közölt program szigorú betartásával folyt le, a tegnapi esti vonattal érkeztek haza. Ez alkalmal az iskola igazgatóságával együtt meleg köszönetet mond mindazoknak, kik az ifjuság iránti önzetlen szeretetből, a tanulmányi kulturális céljainak megértéséből átháta, szép sikerének előéréséhez segítő kezét nyújtottak. Így igaz köszönetet tolmácsolja az igazgatóság Lestyánszky János pancsovai határrendőrkapitánynak, Wolf István, máv. ellenőr, pancsovai állomási főnökök, Publig Nándor, a D. G. H. T. pancsovai ügynöksége főnökének és Makfalvi Ferenc pancsovai felső kereskedelmi iskolai tanárnak.

— Gazdaggyűlés Zombolyán. A délvideki földművelő gazdák egyesülete június hó 7-én Zombolyán az ottani helyi és járási iparkiallítás alkalmából avval párhuzamosan vándorgyűlést és tenyészszarvasmarha- s lókiállítást rendez. A vándorgyűlés programja: Vasárnap, június hó 7-én. Reggel 7 órakor. Az egyesületi vezetőség s érkező vendégek fogadtatása a pályaudvaron. Bevonul az egyesületi zászló alatt a közönség. Délelőtt 8 órakor. Ünnepi istentisztelet. Délelőtt 9 órakor. Kivonulás testületileg az egyetli helyiségből a kiállítás területére. A szarvasmarha- és lókiállítás megnyitása, a vándorgyűlés megtartása, a díjazás eredményének kihirdetése és a pénzdíjak kiosztása. Déli 11 órakor. Az iparkiallítás megnyitási ünnepélyén való testületi részvétel s annak megtekintése. Déli 1 órakor. Közös banket.

— Tüzrendészeti felügyelők portómentessége. Az Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége a következő értesítést közli:

A kereskedelmi m. kir. miniszter az ő nagyméltósága 1908. évi február hó 1 én 1252. szám alatt kelt és a magyar kir. posta- és táviratigazgatósághoz intézett (4132/1908. ottani szám) leiratával kimondotta, hogy a tüze rendészeti felügyelők önálló portómentességgel ugyan nem ruházhatók fel, azonban az általános rendeletekből folyólag a felkeltent portómentes hatóságok, hivatalok és közegyekhez intézett kötelező jelentéseiket vagy kötelező beadványukat, szintugy a feltétlenül portómentes hatóságok, hivatalok és közszolgálati ügyekben adott válaszaikat, a „Postai tarifák” és „Postai leteli szabályzat” V. része 163. oldalának 3. ik tételében foglaltak alapján, közönséges (nem ajánlott) levelekben és levelezőlapokon, valamint iratcsomagokban portómentesen adhatják postára. Midőn a tüzfelügyelők figyelmét erre felhívjuk, egyben tudomására adjuk azt is, hogy a levélre rányomandó a feladó hivatalos pecsétje, valamint a „Hivatalos felhívásra, Tüzrendészeti ügyben, portómentes” feliratu bélyegzőnyomat és hogy a levelek továbbítása (postakönyv kiállítás) iránt a helybeli postahivatallal lépjenek érintkezésbe.

A rohitich — sauerbrunni források. Rohitich — Sauerbrunból jelentik, hogy a kutatókálátok, melyek immár befejezésükhez közelednek, ritka sikeri eredményeztek. Nagyon fontos eredménynek minősíthető azon körülmény is, hogy a munkálatok folyamán több új, soha nem ismert magas koncentrációs forrásokra akadnak, amelyek 8—10 promillés sótartalmukkal még a legkoncentráltabb cseh ásványi forrásokot is messze felülmúlják. A források kivétel nélkül sziklás altalajba vannak foglalva. Nem kevésbé fontos egy szénsavgaz-forrás feltárása oly magas Rádium-emanációval, mely eddig párját ritkítja.

— Az életunt. A: Barátom, add nekem kölcsön a revolveredet.

B: Minek?

A: Meguntam az életemet.

B: Jó, odaadom, csak arra kérek, hogy legalább hozd vissza a — zálogcédulát.

Typhus és egyéb fertőző betegségek terjedését meggátolja a buziásfürdői „Phönix” gyógyviz élvezete, mivel annak szénavsavtartalma és vegyi összetétele az emberi szervezetre nemcsak üdítőleg hat, de ellentáplálékosságát nagyban emeli, a vérkeringést szabályozza és fokozza és a bacillusok továbbterjedését megakadályozza. — A buziásfürdői „Phönix” gyógyviz kellemes, kissé savanykás ízű és borral vegyítve rendkívül üdítő asztali viz. A buziásfürdői „Phönix” viz kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és minden jobb fűszerüzletben.

Biztos gyógyhatás. Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében felfúvódásban, szorulásban, főfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „Moll-féle seidlitz-porok” használata által biztos gyógyulást érnek el. Egydoboz ára 2 korona. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállítótól Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye az ő gyári jelvényével és aláírásával kérendő.

(1)
— A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller igazi, népszerű házi szer lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, c uzsnál stb.-nél a Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő házi szer jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és üvegekben: a 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerárakban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain Expeller) kérni, valamint a „Horgony” védjegyre és a Richter cég-jegyzsre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

Színház.

* Az első előadások. Poigár Károly színgazgató, mint már említettük, husvétvasárnapján kezd meg rövid időre terjedő színi évadát. A műsor a legvalószínűbb darabok sorozatából van összeállítva s így a tavaszi évad minden tekintetben sikerültségek ígérkezik.

Vasárnap este Strausz Oszkár világhírű operatőjének, „A varázskeringő”-nek lesz bemutatója, mely „Ein Walzertraum” címen Bécsben került először színpadra s eddig több mint 300 előadást ért el. Az újdonságot a színgazgató legnagyobb fényvel hozza színre s az I. felvonásbeli udvari felvonás jelmezei különösen pompásak lesznek.

E darabban mutatkozik be a szintársulat újonnan szerződött művésztája Peterdy Etuska, aki Kecskeméti temesvári szintársulatának volt oszlopos tagja. Kívül Csanády Irma, Haraszti Vilma, Gáthy Kálmán, Remete Géza, Gózon Gyula és Solyomay Sándor játszik a főszerepeket.

Délután Strausz szép zenéjű operettje „A tavasz” Kapossy Józsa fellépésével kerül színpadra.

Hétfőn este a „Varázskeringő”-t másodszer adják fenti szereposztásban.

Délután a „Czigánybáró”-ban Kapossy, Csanádi Irma, Gáthy Kálmán, Remete Géza játszik a főszerepeket.

Keddén Bródy Sándor falusi elítélés „A tanítónő” kerül színpadra, mely a budapesti Víg-színházban oly nagy sikert aratott, hogy folyton műsoron tartják s alig van hét, amikor kétszer-háromszor ne játszanák. — A címszerepeket Jászay Olga, a társulat legtehetségű tagja személyesíti s a társulat legjobb erői működnek közre a darab sikerén.

TAVIRATOK.

Magyar politikusok külföldi szolgálatban.

Budapest, április 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nagy György képviselő ma megjelent a képviselőházban és a Ház első ülésére sürgős interpellációt jegyzett be Aehrenthal báró külügyminiszter ama nyilatkozata miatt, amely szerint számos magyar politikus díjazás mellett külföldi kormány szolgálatában van. Az interpellációban a gyanúsítottak neveinek közlését kéri, miután ezek megnevezése nélkül, az összes magyar politikusokat gyanu terheli.

Tudósítójuk utána járt a dolognak s konstatálhatja, hogy a magyar pár-

tok között egy sincs, amelyeknek tagjai közül valaki összeköttetésben állt volna külföldi kormányval. Aehrenthal báró külügyminiszter különben még az interpelláció előtt nyilatkozni fog az ügyben.

Hírek egy főherceg körül.

Budapest, április 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király József Ferdinánd főherceg ezredesnek hat havi szabadságot adott.

Ezzel a szabadsággal kapcsolatban a legkülönbözőbb hírek keringenek a főherceg körül. Az egyik hír szerint a főherceg beleszeretett egy bécsi polgárlányba s azt feleségül fogja venni s többé nem tér vissza a hadsereghez. Más hír szerint a főherceg összekülönbözött katonai felebbvalóival s ezért szabadságot akart. A harmadik jelentés az első két hírt alaptalannak mondja. E jelentés szerint a főhercegnek most halt meg az atyja, atának a halálával a család feje lett s neki kell átvenni a családi birtokokat, amelyek közül több Oroszországban van. Egyedül e családi funkciók elintézése végett szabadságot adott a király.

A Fejérváry kormány tisztviselői.

Budapest, április 15. (A „Torontál” ered. táv.) A Fejérváry-kormány tisztviselőinek ellátásáról szóló hírt most némiképp kiegészítjük. Az ellátást nyelő tisztviselők ugyanis 3 kategóriába vannak osztva. Az elsőbe tartoznak azok, akik a Fejérváry-kormány előtt már szolgálatban voltak s nyugdíjigényt is nyertek. Ezek régi fizetésüket és lakbérüket kapják életfogytiglan. A második kategóriába tartoznak azok, akik szintén szolgálatban voltak a Fejérváry-kormány előtt, de még nem volt nyugdíjigényük. Ezek fizetésüknek felét kapják életfogytiglan. A harmadik kategóriába tartoznak végül azok, akiket a Fejérváry-kormány nevezett ki s ezek egy évi fizetésüket kapják végkielégítésként.

Tolstoj állapota.

Budapest, április 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, Tolstoj Leo állapota ismét súlyosra fordult. A nagybeteg íróhoz Moszkvából orvos-tanárt hívtak. Tolstoj hozzátartozói aggódnak a nagy író életeért.

A lebergi merénylet.

Budapest, április 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lembergől sürgönyzik: A lengyel diákok tegnap nagy tüntetést rendeztek a rutének ellen. Egy rutén könyvkereskedést teljesen szétrombolták s több rutén épületnek ablakait bevették. A tüntetők összetűztek a rendőrséggel is, miközben többen megsebesültek.

Budapest, április 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lembergől sürgönyzik: Potoczky gróf helytartót ma délelőtt helyezték örök nyugalomra a krezovicai családi sírboltba. A temetésen résztvett az osztrák kormány több tagja, a lengyel hatóságok fejei s mintegy huszezer főnyi közönség. Lembergben a temetés ideje alatt az összes hivatalok és iskolák zárva voltak.

Az öngyilkos őrnagyok.

Budapest, április 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az öngyilkossá lett Palkovics testvérek, vezérkari őrnagyokat ma délután 3 órákor temették el nagy katonai pompával, óriási közönség részvételével a helyőrségi kórház-ból. Ma már határozottan megállapították, hogy

az két testvér-őrnagy súlyos adósságai miatt ment a halálba. Kiderítették ugyanis, hogy a Palkovics-testvérek husz pénzintézetnél 217 ezer korona összeggel tartoztak, amit nem tudtak megfizetni.

Szerelmi dráma.

Budapest, április 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Velencéből sürgönyzik, ott Munari ügyvédet kedvese, Schwaning Teréz törrel meggyilkolta s azután magát ölte meg. A dráma oka feltételezhető.

Határíró-üzet.

Budapest, április 15. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1908.)	21 30
Buza (májusra 1908.)	— — — —
Buza (októberre 1908.)	18 50
Rozs (áprilisra 1908.)	15 92
Rozs (októberre 1908.)	14 20
Zab (áprilisra 1908.)	12 98
Tengeri (májusra 1908.)	12 60

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfal János.

Nyilttér.

(E rovat alatt közölttekéért nem vállal felelősséget a szerk.)

3109/1908. tkvi sz. 333-1.1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvszék tkvi hatósága közzhírré teszi, hogy Müller Domonkos és neje Frey Magdolna szerb-eleméri lakosok végrehajthatóknak dr. Obadeanu Pál nagybecskereki ügyvéd kirendelt ügygondnok által képviselt kiskoru Fekete Anna, kiskoru Fekete Erzsébet és kiskoru Fekete József klekki lakosok végrehajtást szenvedők elleni 225 korona tőkekövetelés és jár. iránti ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvsz. területén lévő Zsigmondfalva községi 413. sz. tkvben A. + 1. sorsz. 49/a. hrsz. alatt foglalt 935 négyszögöl területű beltelek és a rajta levő 49. ö. i. számú ház 734 korona kikiáltási árban 1908. évi május hó 30-ik (harmadik) napján d. e. 10 órájkor Zsigmondfalva község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10% át, vagyis 73 kor. 40 fill. készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-ső napján 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-a értelmében óvadékképes érték-papírban a bírói kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881 : LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagybecskereken, 1908. évi márc. hó 21. napján. Rektorisz, kir. törvszéki bír.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csak a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer.

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES-

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dus szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyszóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légső- és húgyszervi betegségeknek. 26 év óta megbizonyosodott, hogy még ragályos betegségekkel is, mint typhus, cholera, megkíméltek azok, akik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozata a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másféltérsnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített viznél, sőt a szódavíznel is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizet a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

forrást, ha gyomor-, bél- és légsőhurutól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk. (297. a-15.3)
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok alaknak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Kedvelt borvíz!

2896/1908. sz. A törökbecsei járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye törökbecsei járásához tartozó Törökbecse községben ujonnan rendszeresített s 1000 kor. évi fizetéssel javadalmazott második segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom ennelfogva mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6. §-ában, illetőleg az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előirt minősítésüket igazoló s eddigi alkalmaztatásukat is feltüntető kérvényüket, amennyiben jelenleg közszolgálatban állanak, a 125000/1902. B. M. rendelet 4. §-ának 2. bekezdése értelmében hivatalfőnökük útján, különben pedig közvetlenül 1908. évi május hó 1-ig juttassák hozzám.

A választási határnapot később fogom kitűzni.

Törökbecse, 1908. évi április hó 8.

Dr. Csávósy Ignác,
főszolgabíró.

377-33

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1907. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.

Pancsováról: délután 5 óra 40 p.

Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 33 perc.

Szegedről: (motorkocs) d. e. 9 óra 47 perc.

Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 48 p.

b) A nagybecskerek-bégapárt pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.

Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 8 óra 30 p.

Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.

Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 28 p. este 7 óra 05 p.

Császtelekről: (keskenyvágányú vonal) délután 4 ó. 29

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.

Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 8 óra 41 p.

Szegedre: (motorkocs) d. u. 1 óra.

Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégapárti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.

Temesvár, Versecz, Alibunár—Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.

Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 53 p. délután 5 óra 25 p.

Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

Császtelekre: (keskenyvágányú vonal) délelőtt 11 óra 55 p.

Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.

Temesvárról—Módosig: minden kedden pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.

Teljesen elkülönített

butorozott

garçonlakás

villanyvilágítással kiadó.

Deák Ferenc-utca 7.

27-x.48

Üzlettulajdonosok figyelmébe.

Mérlegképes könyvelő,

magyar, német levelező, elsőrendű irodai erő ajánlkozik fél napi, vagy esti foglalkozásra. Elfogad könyvek berendezését és mérlegezést, oktatást ad az egyszerű és kettős könyvvitelben, valamint magyar és német kereskedelmi levelezésben, mérsékelt díjazás mellett.

Szives megkeresések „M megbízható” jelige alatt a lap kiadóhivatalába kéretnek. 30-x.33

ELSŐRENDÜ CIPŐK NAGY RAKTÁRA

WEINBERGER K.

Nagybecskerek, Hunyadi-fő-utca 23.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát a tavaszi időnyre férfi-, női- és gyermekcipőkben a legjobb kivitelben, jutányos árak mellett.

A hazai ipart pártolando:

mindenki vegyen csakis nálam kapható Debreczenben készült cipőt, mely csinoságra és jóságra minden külföldit felülmul.

Női séta-cipőkben és gyermekcipőkben különlegességek óriási raktára.

Valódi amerikai cipők egyedüli raktára.

Vidékre különös olcsó árak.

10 koronán felül bérmentve.

363-50.5

Bámulatos olcsó harisnyák.

Rövid gyermek harisnyák (Sockerli).

Patent gyermek harisnyák

szám	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
párja krajcár	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38

Női flor harisnyák a legújabb divatszínekben. Párja csak 45 krajcár.

Szines dívat férfi harisnyák a legnagyobb választékban. Párja 40 krajcár.

Wéhner Györgynél, Nagybecskerek.

(356-10.6)

Grand Hotel

HUNGARIA

— Elsőrangú szálloda —
közvetlen a tengerparton.

RIMINI-BEN.

Fürdőévad május—október.

Klimatikus gyógyhely, közvetlen a szabad tenger partján. Gyönyörű pihenőhely lábbadozóknak, nyugalmat keresők és neurasthenikusok számára. Pensió rendszer magánosok és családok részére.

Kitűnő magyar és francia konyha. Jó ellátás és pontos kiszolgálás.

— Prospektussal szívesen szolgál: —

ACZÉL ARTHUR tulajdonos

Magyar levelezés.

Magyarul beszélő portás minden érk. vonatnál. Októbertől—májusig RÓMA Hotel Imperial.

256-5.4

NYOMDASZ-TANULÓNAK

egy jó családból való fiú azonnal felvétetik. Bővebbet a lap kiadó-hivatalában. :-

52-x.22

HIRDETÉSEK

gyárosoknak, kereskedőknek és iparosoknak, saját érdekük, hogy gyártmányukat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék.

A hirdetések 1908. évi május hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét! Hirdetések felvétetnek a „TORONTÁL” kiadóhivatalában.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.